››› LOVELY ECHOES: Μουσικές του Μεσαίωνα και του 21 ου αιώνα σε παράθεση και σύνθεση (Spiza)

Οποιοδήποτε μουσικό έργο μπορεί να είναι ενδιαφέρον, ευχάριστο, τεχνικώς άρτιο, πρωτότυπο ή τίποτε από αυτά. Τα δύο πρώτα είναι υποκειμενικά, τα άλλα δύο όχι. Εννοείται πως οι χαρακτηρισμοί δεν πάνε «πακέτο». Υπάρχουν μουσικές προχειροφτιαγμένες, αλλά για κάποιο λόγο συναρπαστικές, ενδιαφέρουσες αν και όχι πολύ πρωτότυπες... Αν όντως υπάρχουν τέσσερα ζητούμενα, οι "Lovely Echoes" τα καλύπτουν όλα: είναι μια κυκλοφορία με ακροάματα ενδιαφέροντα καθώς, κατά τον υπότιτλο, πρόκειται για μουσικές του Μεσαίωνα και του 21ου αιώνα σε παράθεση και σύνθεση. Είναι ήχοι πολύ ευχάριστοι καθώς ο αρχαϊκός μελωδισμός αφορά κυριολεκτικά το DNA του δυτικού κόσμου, ενώ η ηλεκτρακουστική έρευνα αφορά το σήμερα και το αύριο. Είναι τεχνικώς άρτια παραγωγή και αυτό είναι προφανές δια της ακροάσεως. Τέλος, είναι ένα πολύ πρωτότυπο CD, χωρίς προηγούμενο στην ιδέα, την έμπνευση και την υλοποίηση της δημιουργικής αντιπαραβολής. Πρόκειται για διάλογο δύο, χρονολογικά, μουσικών άκρων. Διάλογος ο οποίος διερευνά τον ήχο, την ικανότητά του να μας συναρπάζει με την ομορφιά και τη δύναμή του, να φέρνει ζωντανά στα αυτιά μας νέα φανταστικά τοπία.

Ο δίσκος διαρκεί 50 λεπτά και απαρτίζεται από 9 κομμάτια. Δύο από αυτά είναι πρωτότυπες συνθέσεις της Σοφίας Καμαγιάννη και της Δώρας Παναγοπούλου. Τρία είναι μεσαιωνικά θέματα των Βάλτερ φον ντερ Φόγκελβάιντερ, Ντε Ντία κι ενός

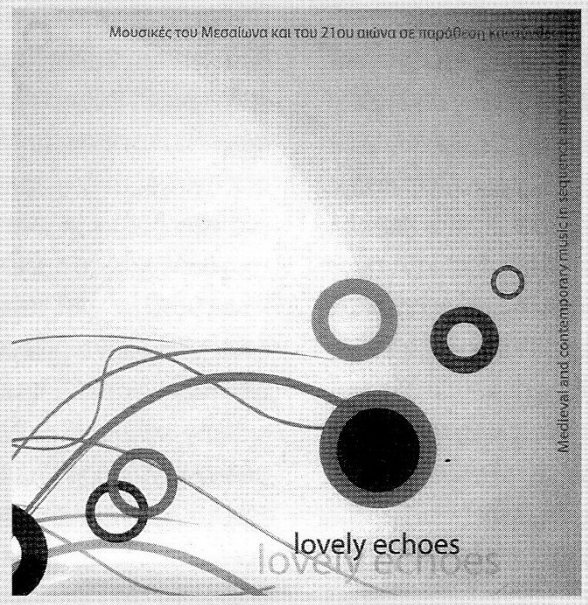

Ανωνύμου, σε ηλεκτρονική επεξεργασία από τις ίδιες. Ανοίγουμε παρένθεση για να πούμε ότι ο Φόγκελβάιντερ (1170-1230) υπήρξε μέγας ερωτοτραγουδιστής της εποχής του, χαρακτηριστικό παράδειγμα μενεστρέλου, ενώ η Μπεατρίς Ντε Ντία (1140-1175) θεωρείται ως η πρώτη επώνυμη γυναίκα-μελωδός από τα χρόνια της πρώτης σημειογραφίας και μετά. Ήταν ευγενής (κοντέσα) και η δύναμη του προβηγκιανού λυρισμού της ξεπέρασε τους αιώνες για να φτάσει ακμαία έως τις μέρες μας. Τα υπόλοιπα τέσσερα κομμάτια ανήκουν στον τροβαδούρο Μπερνάρ ντε Βένταντορν (1125-1195), στον προαναφερθέντα μενεστρέλο, σ' έναν ανώνυμο του 12ου-13ου αιώνα (Lamento di Tristano – La Rotta) και στον τυφλό ιταλό οργανίστα-μαδριγαλιστή Φραντσέσκο Λαντίνι (1325-1397). Οι συντελεστές αυτών των ηχογραφήσεων είναι τέσσερις. Εκτός των Καμαγιάννη, Παναγοπούλου, συμμετέχουν ο μπάσος-κόντρα τενόρος (με φαλτσέτο) Τομπίας Σληρφ και η μεσόφωνος Έφη Μηνακούλη. Ο πρώτος παίζει πορτατίφ (μικρό φορητό όργανο) οργάνιστρο, κρουστά, κρομόρνη, ρεμπέκ, αυλό γκέμσεν κ.ά. Η σπουδαία μέτζο εκτός της φωνητικής συμβολής της, χειρίζεται τον αυλό γκέμσεν και τα νυκτά θεόρβη και λαούτο. Η Δώρα Παναγοπούλου και η Σοφία Καμαγιάννη συμβάλλουν σε κρουστά, πληκτροφόρα και φωνητικά, πέρα από τις ηλεκτρονικές συνθέσεις-παρεμβάσεις τους. Να σημειώσουμε ότι ο δίσκος δεν πωλείται στα μαγαζιά. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ανατρέξουν στο www.spiza.gr.

Χαιρετίζουμε αυτή την τόσο γοητευτική κυκλοφορία που συνεισφέρει στον πλουραλισμό της παγκόσμιας δισκογραφίας με ένα νέο είδος. Να το πούμε medievantgarde; Δεν έχει σημασία. Αυτό που έχει, είναι η ανάδυση σημερινών ήχων μέσα από την πολύ παλιά Τέχνη, ο τρόπος που δένουν τα σπάνια όργανα της περασμένης χιλιετίας με τα σημερινά και η εμπνευσμένη σύμπραξη της ψηφιακής τεχνολογίας με την αυθεντικότητα των πηγών. Ένα μεγάλο εύγε! Προτείνουμε ανεπιφύλακτα.

Κορνήλιος Διαμαντόπουλος

Μουσικές του Μεσαίωνα και του 21ου αιώνα σε παράθεση και σύνθεση μας παρουσιάζουν, απόψε στις 21.00 στο «Απόλλων», το ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας και η ομάδα «Σπίζα». Η συνθέτρια Σοφία Καμαγιάννη που τη συνδέουν με την Πάτρα, φοιτητικές αναμνήσεις αλλά και μετέπειτα συνεργασίες, μας βάζει στο κλίμα της αποψινής, διαφορετικής συναυλίας.

Με ηχόχρωμα από το παρελθόν

Της **ΕΛΕΑΝΑΣ ΜΑΓΔΑΛΗΝΟΥ**
magdalinou@pelop.gr

Στιγμιότυπο από την παρουσίαση στην Αθήνα του cd «Lovely Echoes: Μουσικές του Μεσαίωνα και του 21ου αιώνα σε παράθεση και σύνθεση»

> Τα μεσαιωνικά ακούσματα έχουν απλότητα στη φόρμα και στον τρόπο που προσεγγίζουν διαχρονικές ιδέες και συναισθήματα

Η αποψινή συναυλία αποτελεί την δημιουργική σύμπραξη των συνθετριών Σοφίας Καμαγιάννη και Δώρας Παναγοπούλου, με τη μέτζο σοπράνο Εφη Μηνακούλη και τον μπάσο Tobias Schlierf καθώς και το υλικό ενός cd που έχει ήδη παρουσιαστεί με επιτυχία στην Αθήνα. **Οι πατρινοί φίλοι της μουσικής που θα βρεθούν στο «Απόλλων» θα ακούσουν τραγούδια που θα παιχτούν με όργανα εποχής και με αυθεντικό -όσο επιτρέπει ο χρόνος- τρόπο, τραγούδια που θα συνδυάζουν τα μεσαιωνικά όργανα με ηλεκτρονικούς ήχους, καθώς και 2 νέες συνθέσεις, οι οποίες ξεφεύγουν από το άκουσμα της παλιάς εποχής.** Πώς είναι να ασχολείσαι εν έτει 2013 με μουσικές από τον Μεσαίωνα; ρωτήσαμε τη Σοφία Καμαγιάννη. Η ίδια μας απάντησε: «Θα μιλήσω από τη δική μας σκοπιά, των δύο συνθετριών. Η ενασχόληση με αυτές τις μουσικές, με αφετηρία την καλλιτεχνική αναζήτηση, ήταν μια δυνατή εμπειρία που μας πλούτισε, μας κινητοποίησε δημιουργικά, και μας προχώρησε μουσικά. Δεν είχαμε ιδιαίτερες γνώσεις σε αυτό το πεδίο και τις αποκτήσαμε με την επαφή μας με τους δύο εξαιρετικούς ερμηνευτές και ειδικευμένους σε αυτό το είδος (Εφη Μηνακούλη και Τομπίας Σληρφ). Από την αρχή τα μεσαιωνικά ακούσματα άσκησαν τη γοητεία τους και μας αποκάλυψαν άγνωστους, πλούσιους ηχοχρωματικά, κόσμους, πρόσφορους και για πειραματισμό». Πόσο ιδανικός χώρος είναι το «Απόλλων» για μια τέτοιου είδους συναυλία; «**Στις παρουσιάσεις μας στην Αθήνα, κάποιοι ακροατές πρότειναν σαν ιδανική εκδοχή ένα κάστρο. Αυτό σίγουρα θα είχε μια άλλη ατμόσφαιρα, όμως, μια και δεν μιλάμε για αμιγώς μεσαιωνική μουσική, κάθε χώρος που έχουμε επιλέξει έχει να προσφέρει κάτι από τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του. Το «Απόλλων» είναι ένας υπέροχος και ταιριαστός χώρος για την παρουσίασή μας. Προσωπικά, επειδή το γνωρίζω καλά, έχω ιδιαίτερη χαρά που θα μας φιλοξενήσει. Εκτός της αρχιτεκτονικής ομορφιάς του, αγκαλιάζει και αναδεικνύει με μαγικό τρόπο τα θεατρικά στοιχεία μιας μουσικής παράστασης.** Και η δική μας παράσταση έχει τέτοια χαρακτηριστικά», εξηγεί η Σοφία Καμαγιάννη.

Επιμέλεια ήχου/ Ηχητικό αποτέλεσμα: Tim Ward. Εισιτήριο: 10 ευρώ/ μειωμένο 5 ευρώ (φοιτητές, άνεργοι).

«Η έκπληξη έρχεται από κει που δεν την περιμένεις»

Η συνθέτρια Σοφία Καμαγιάννη μιλά για τη συναυλία της Τρίτης με τη «Σπίζα» και το πάντρεμα μεσαιωνικών και σύγχρονων ήχων

Η Σοφία Καμαγιάννη, συνθέτρια, με άμεση σχέση με την Πάτρα (απόφοιτος του Μαθηματικού στα Πανεπιστήμιο) θα βρεθεί την Τρίτη στο Δημοτικό Θέατρο με την ομάδα «Σπίζα» (www.spiza.gr) για τη συναυλία «Lovely Echoes: Μουσικές του Μεσαίωνα και του 21ου αιώνα σε παράθεση και σύνθεση» και την παρουσίαση το ομώνυμου CD.

Ποια στοιχεία της μουσικής του Μεσαίωνα θεωρείς πιο ελκυστικά για πειραματισμό σήμερα;

Την ενορχήστρωση και τα πολύ ιδιαίτερα ηχοχρώματα από την ποικιλία των οργάνων της εποχής. Αποτελούν πολύ γόνιμο υλικό και κεντρίζουν τη φαντασία. Είναι και ένας κοινός τόπος αναφοράς με τη μουσική των τελευταίων δεκαετιών που εστίασε πολύ στο ηχόχρωμα. Μετά και η ευελιξία της φόρμας, η πρακτική μουσική, οι μελωδίες. Νομίζω και η όλη ιστορία των τροβαδούρων μιας τόσο μακρινής εποχής έχει κάτι το παραμυθένιο που σε προκαλεί.

Η «Σπίζα» κλείνει 10 χρόνια ζωής. Πόσο κοντά είστε στους στόχους σας;

Έχουμε μια σταθερή πορεία όλα αυτά τα χρόνια και αυτό που έχουμε καταφέρει είναι να έχουμε κάνει παραγωγές με καλλιτεχνική αρτιότητα και ήθος (αν δεν βαραίνει αυτή η λέξη) οι οποίες μας αντιπροσωπεύουν. Η ματιά και οι προθέσεις μας δεν έχουν αλλάξει, όσες δυσκολίες κι αν συναντήσαμε. Θα θέλαμε να έχουμε κάνει υλοποιήσει περισσότερες ιδέες, να έχουμε ανοιχτεί και σε άλλους τομείς, αλλά δυστυχώς στάθηκε πρακτικά αδύνατο. Ο πρώτος λόγος είναι ο οικονομικός και ο δεύτερος, σε άμεση σχέση με τον πρώτο, ότι τα κάνουμε όλα μόνοι μας (καλλιτέχνες και μέλη που βοηθούν), πράγμα πολύ χρονοβόρο. Όμως έχουμε πλουτίσει από εμπειρίες και έχουμε γευθεί τόσες χαρές που έχουν δικαιώσει την ύπαρξη της «Σπίζα».

Η τεχνολογία μοιάζει να είναι κανόνας στη σύγχρονη μουσική. Είναι ο μόνος δρόμος;

Κάθε εποχή έχει την τεχνολογία της η οποία πάντα έπαιζε σπουδαίο ρόλο στη μουσική και την εξέλιξή της. Η ψηφιακή τεχνολογία δεν είναι ακριβώς δρόμος, είναι κι αυτή ένα όργανο, ένα εργαλείο. Υπάρχει πολύ μεγάλο εύρος στους τρόπους χρήσης της από πολλά ρεύματα και είδη μουσικής και αυτό δείχνει τους ποικίλους και διαφορετικούς δρόμους της. Για παράδειγμα ένας ήχος υψηλής ευκρίνειας με τα τελειότερα σύγχρονα μηχανήματα σε αντιπαράθεση με έναν άλλο ήχο που έχει προκύψει από πρόθεση από τα πιο απλά μέσα, όπως οι τάσεις low-fi μουσικής - κάντο μόνος σου. Τίποτε πάντως δεν αποτελεί μονόδρομο, η έκπληξη έρχεται κάθε φορά από κει που δεν την περιμένεις, αυτό είναι και το νόημά της.